

Materiál na rokovanie
Mestského zastupiteľstva
hlavného mesta SR Bratislavy
dňa 27. – 28. 6. 2019

**Návrh spoločného Programového vyhlásenia primátora hlavného mesta SR Bratislavy
a poslancov Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy
na roky 2019 – 2022**

Predkladateľ:

Ing. arch. Matúš Vallo, v. r.
primátor

Zodpovedný:

Mgr. Ctibor Košťál
riaditeľ magistrátu
v zastúpení Mgr. Ing. Michal Radosa, v. r.
1. zástupca riaditeľa magistrátu

Spracovatelia:

Mgr. Ctibor Košťál
riaditeľ magistrátu
v zastúpení Mgr. Ing. Michal Radosa, v. r.
1. zástupca riaditeľa magistrátu

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Programové vyhlásenie primátora hlavného mesta SR Bratislavy a poslancov Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy na roky 2019 - 2022

jún 2019

Kód uzn.: 27.1
1.5.2
1.6

Návrh uznesenia

Mestské zastupiteľstvo po prerokovaní materiálu

schvaľuje

spoločné Programové vyhlásenie primátora hlavného mesta SR Bratislavy a poslancov Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy na roky 2019 – 2022.

PROGRAMOVÉ VYHLÁSENIE 2019-2022

Zmeny v spravovaní Bratislavy, jej efektívne fungovanie a lepšia kvalita života sú reálnymi potrebami, ktoré oslovili v komunálnych voľbách veľké množstvo Bratislavčanov a Bratislavčaniek. Sme presvedčení, že náš program pre Bratislavu je odpoveďou na aktuálne výzvy, ktorým čelí naše hlavné mesto. Jednou z hlavných výziev, ktorá pred nami stojí je vysporiadanie sa s klimatickou a sociálnymi zmenami. Tieto zmeny výrazne ovplyvňujú kvalitu života v meste a jeho udržateľnosť. Aj preto je našim cieľom moderné, zdravé a prosperujúce mesto.

Programové vyhlásenie na roky 2019 až 2022 je rozdelené do viacerých tematických oblastí obsahujúcich základné opatrenia, ktorými bude celkový cieľ napĺňaný. Vychádza z poznania, že len cieleňé úsilie viacerých aktérov v rôznych oblastiach rozvoja mesta môže významným spôsobom posunúť Bratislavu dopredu.

Kvalitný verejný priestor a pohyb

Rozvoj mesta, verejný priestor, mobilita, čistota

Na to, aby mesto malo v rukách svoj vlastný rozvoj, musí byť sebavedomý a odborne zdatný partner developerom, ktorý dokáže zabezpečiť dodržiavanie a vynučovanie pravidiel.

Tie zaručia vyššiu kvalitu bývania, verejného priestoru, aj dopravy.

Bratislavské cesty nenafúkne a plynulejší pohyb po meste dosiahneme len reguláciou novej výstavby a tiež vtedy, keď sa iné formy pohybu – peší pohyb, cyklo doprava a MHD - stanú častejšou voľbou Bratislavčanov a Bratislavčaniek, ako je tomu dnes. Mesto k tomu bude vytvárať vhodné podmienky.

Čistotou mesta, bezbariérovými chodníkmi, cyklochodníkmi a podporou MHD, vrátane dobudovania infraštruktúry a to najmä pre koľajovú dopravu.

ROZVOJ MESTA PODĽA PRAVIDIEL

Spustíme fungovanie Metropolitného inštitútu Bratislavy (MIB)

ako nástroja rozvoja mesta v oblasti urbanizmu, mobility, architektúry, dát, stratégií, tvorby politik a správy mesta. MIB vytvorí profesionálne pracovné prostredie pre odborníkov a odborníčky v uvedených témach a stane sa hlavným aktérom v oblasti rozvoja mesta. Okrem iného sa bude venovať projektom zmeny verejného priestoru, ktoré bude získavať formou architektonických súťaží.

Budeme prísne vyžadovať dodržiavanie platných pravidiel a územnoplánovacej dokumentácie. Za tým účelom pripravíme **rýchle zmeny a doplnky** územného plánu, kde okrem iného upresníme metodiku dokladovania súladu investičných zámerov s regulatívmi priestorového usporiadania a funkčného využívania územia. Tam, kde sa regulácia ukáže neaktuálna a jej zmena nebude odporovať verejnému záujmu, budeme umožňovať lokálne zmeny regulácie funkčnej plochy a nimi inšpirovať developerov aj na výstavbu segmentu nájomných bytov.

Dokončíme štúdiu výskovej zonácie tak, aby platili konkrétne a jasné pravidlá pre výškovú zástavbu v jednotlivých častiach mesta. Budeme pri tom zvažovať chránené pohľady a siluety mesta.

Podporíme vznik urbanistickej štúdie pre územie vinohradov.

Tá vznikne za účasti mesta Bratislava, mestských častí Nové Mesto, Rača a Vajnory a mesta Svätý Jur pre celé územie vinohradov od časti Ahoj až po Svätý Jur v nadväznosti na malokarpatskú vínnu oblasť.

Vybudujeme kapacitu mesta na **prebratie zodpovednosti za realizáciu dopravných štúdií** (dopravno-kapacitné posúdenie), ktoré analyzujú dôsledky výstavby na dopravu v Bratislave a sú súčasťou všetkých väčších investičných zámerov novej výstavby.

Vypracujeme a uvedieme do života **efektívnejší spôsob vydávania záväzných stanovísk**, ktorého súčasťou bude aj posudzovanie v nezávislej odbornej komisii. Snahou je urobiť proces transparentnejší a predvídateľný.

Presadíme **prerokovanie a schvaľovanie zmien a doplnkov územného plánu jednotlivo v menších skupinách zmien** podľa vzťahu ku verejnemu záujmu, tematickej, príp. priestorovej blízkosti.

V spolupráci s mestskými časťami budeme **podporovať pokrytie čo najväčšej plochy zastavateľného územia mesta územnými plánmi zón** prerokovanými transparentným a participatívnym spôsobom.

Pripravíme **Strategický plán - nový program hospodárskeho a sociálneho rozvoja** (PHSR) hlavného mesta na roky 2021 – 2030, ktorý bude zohľadňovať reálne kroky k naplneniu modernizácie Bratislavy, vrátane čiastkových cieľov a indikátorov ich plnenia.

Na základe Strategického plánu rozbehneme **prípravu nového územného plánu hlavného mesta** s dôrazom na priestorové usporiadanie územia, budovanie kompaktného mesta, tvorbu verejných priestorov a mestskej zelene.

DOPRAVA

Priame nástroje, ktoré môže mesto použiť na zlepšenie dopravnej situácie, predstavujú predovšetkým **princíp „chodec na prvom mieste“, budovanie bezpečnej segregovanej cyklistickej infraštruktúry, zavedenie celomestskej parkovacej politiky** a realizáciu viacerých opatrení, ktoré smerujú k lepšej organizácii MHD i posilňovaniu výkonov a investícií. Princíp „chodec na prvom mieste“ v sebe zahŕňa, aby každý verejný priestor a (aj dopravná) infraštruktúra boli dizajnované okolo potrieb chodca.

Dokončíme a nadviažeme na rozbehnuté a existujúce projekty električkových radiál ako nosného dopravného systému. Rozbehneme **realizáciu predĺženia Petržalskej radiály**.

Urýchlíme prípravu projektov predĺženia električkových radiál Dúbravská- Karloveská, Ružinovská, Košická ulica a oblasť Mlynských Nív, Vajnorská a električka do Vrakune.

Zrealizujeme trolejbusovú trať Patrónka – Mlynská dolina – Riviéra a pripravíme **projekty ďalších trolejbusových tratí**, kde bude mať rozširovanie elektrickej trakcie význam z hľadiska prepravných prúdov a nahradenia autobusov (napr. Eurovea, Dunajská – Kamenné nám., potenciálne Rázsochy v prípade výstavby novej nemocnice, atď.)

Pripravíme a zrealizujeme plán zavedenia preferenčných opatrení pre MHD, a to najmä vyhradené jazdné pruhy (zmenou organizácie dopravy, resp. aj projekty so stavebnými úpravami) a modernizácia svetelne riadených križovatiek s preferenciou MHD, vrátane budovania moderných riadiacich systémov križovatiek.

Posilníme linky MHD v lokalitách, kde sú nedostatočné, napríklad Ahoj, Nobelova ulica, Mierová kolónia, Drotárska cesta, Lesopark a Kamzík a pod. a zanalyzujeme možnosti **zavedenia nových liniek** do obytných zón, do ktorých dnes MHD vôbec nepremáva (napr. Stará Dúbravka, Hraničná ulica, Slanec, okolie Bôriku).

Podporíme zefektívnenie fungovania DPB a samotnej MHD cez skvalitnenie manažmentu a následného zvyšovania rozpočtu DPB, ako aj prehodnoteným grafikonu, zlepšením prestupných uzlov, samostatnými bus pruhmi a preferenciou MHD na križovatkách.

Budeme riešiť nevhodné napojenia prestupných uzlov na MHD u existujúcich uzlov (napr. stanice Devínska Nová Ves či Železná studienka, Zlaté piesky), ako aj budúcich - napr. vlaková stanica pri Borochoch a riešenie prestupu na električku.

V rámci **BID** budeme presadzovať zefektívnenie prepojenia dopravy na úrovni mesta s dopravou na úrovni kraja.

V rámci spolupráce so ZSSK a ŽSR budeme rozvíjať kapacitu a kvalitu železničnej siete na území Bratislavy tak, ako to odporúča Štúdia realizovateľnosti ŽSR, Dopravný uzol Bratislava“. Napríklad prostredníctvom rozširovania Terminálov integrovanej osobnej dopravy (napr. Petržalka centrum, Ružinov, Železná studienka a Bory), zvýšenia kapacity vlakov, zabezpečenia pravidelných intervalov v regionálnej doprave, zabezpečenie priebežných vlakov cez hlavnú stanicu. Riešiť budeme tiež zvýšenie bezpečnosti na železničných priecestiach na území Bratislavy.

Rozbehneme opravy a rekonštrukcie komunikácií princípom komplexných ulíc, t.j. bezpečné a bezbariérové chodníky cyklotrasy a zeleň. Rekonštrukcie budú prebiehať podľa vopred stanoveného harmonogramu a budú koordinované s majiteľmi inžinierskych sietí (napr. horná časť Hlavnej ul. na Kolibe, rozšírenie Harmincovej ul. na štvorpruh, príprava obchvatu Vrakune, rekonštrukcia Devínskej cesty a pod.).

Budeme realizovať povrchovú revitalizáciu ulíc a vytvoríme harmonogram ich opráv podľa lokalít. V rámci revitalizácie ulíc budeme dbať na prioritu chodcov, aplikovať moderné dopravno-inžinierske riešenia a taktiež kvalitný dizajn. Pri revitalizácii ulíc budeme aplikovať Manuál pre verejné priestory. Mimo hlavných komunikácií budeme v obytných štvrtiach a sídliskách rozširovať Zóny 30. Vo vhodných prípadoch budeme tiež realizovať zdieľané priestory a mikronámestia.

K modernej doprave v meste patria cyklisti.

Presadíme budovanie segregovaných cyklotrás.

Budeme budovať plnohodnotné cyklotrasy využiteľné všetkými vekovými kategóriami, od detí po seniorov, na dôležitých trasách, napríklad na Račianskej, Záhradníckej, Devínskej ceste či Karadžičovej, aby sme prepojili jednotlivé mestské časti s centrom a medzi sebou navzájom.

Zabezpečíme rozšírenie systému bikesharingu v nadväznosti na zlepšenie cykloinfraštruktúry.

V zmysle koncepcie rozvoja tepelnej energetiky v hlavnom meste SR podporíme prechod z fosílnych tekutých pohonných hmôt na elektrinu, vodík, resp. prechodne na zemný plyn. Súbežne vytvoríme podmienky na rozšírenie siete nabíjacích staníc pre elektromobily.

PARKOVANIE

S cieľom zefektívniť využitie verejného priestoru, zníženia podielu IAD v meste a zlepšenia parkovania obyvateľov **spustíme celomestskú parkovaciú politiku**, ktorá férovým spôsobom spoplatní parkovanie pre rezidentov, obyvateľov iných mestských častí a ľudí z iných okresov. Financie generované parkovacou politikou budú zhromažďované vo Fonde mobility. Tento bude využívaný na financovanie projektov parkovacích domov, cyklotrás, nákup vozidiel MHD a modernizáciu tratí MHD. V tejto súvislosti podporíme prípravu plánov, financovania a výstavby záchytných parkovísk s dôrazom na prestup na MHD. Pripravíme majetkové vysporiadanie pozemkov a akčný plán výstavby týchto parkovísk, ktorý predstavíme poslancom aj verejnosti. Tam kde je to možné, k záchytným parkoviskám zavedieme BUS pruhy.

Rozbehneme projekt záchytného parkoviska pre návštevníkov lesoparku v smere na Kamzík.

Prijmeme opatrenia na zjemnenie dopadu dopravných obmedzení v súvislosti s dostavbou obchvatu D4/R7 a výstavbou vo štvrti Mlynské Nivy.

Budeme presadzovať **opatrenia na reguláciu tranzitnej dopravy v meste.**

Pripravíme VZN o výkone taxislužby, ktorého cieľom je stanoviť podmienky zriaďovania, určovania a užívania parkovacích miest ako stanovíšť taxislužby, získanie lepšieho prehľadu o subjektoch, ktoré vykonávajú taxislužbu na území mesta, zvýšenie dôvery obyvateľov a návštevníkov mesta k prevádzkovaniu taxislužby, zjednotenie podmienok pre všetkých prevádzkovateľov taxislužby na celom území mesta, a v neposlednom rade účinná kontrola zavedených pravidiel.

VEREJNÉ PRIESTORY, PORIADOK A ČISTOTA

V úzkej spolupráci s MIB a starostami mestských častí **vypracujeme a zavedieme do praxe Manuál verejných priestorov**. Ten bude okrem iného obsahovať aj spôsob, akým sa postupuje pri oprave ulíc, námestí a parkov.

Nechceme ísť cestou malých úprav, našim cieľom je **celkový redizajn ulíc a verejných priestranstiev** hlavného mesta, realizovaný na základe architektonických súťaží (napr. Šancová ul, Račianske mýto a pod.).

Pribudne zeleň a kvalitný mestský mobiliár.

Presadíme realizáciu projektu Živé námestie (územie Nám.SNP a Kamenného nám.) vrátane uskutočnenia medzinárodnej architektonickej súťaže tak, aby v nich Bratislava získala nový centrálny verejný priestor zodpovedajúci potrebám hlavného mesta v 21.storočí.

Spustíme projekt oživenia kúpeľov Grössling vrátane administratívnych priestorov v budove tak, aby prevádzka budovy bola z dlhodobého hľadiska udržateľná.

Našou ambíciou je vlastnou činnosťou znížiť rozsah vizuálneho smogu na mestských pozemkoch a legislatívnou iniciatívou (osobitné zdanenie reklamných plôch) aj na súkromných pozemkoch.

Vytvoríme neformálnu funkciu „nočného primátora“, ktorý bude zodpovedný za starostlivosť o mesto v nočných hodinách. Medzi jeho/jej kompetencie bude patriť prijímanie opatrení na prevenciu konfliktov, eliminovanie hluku a rušenia nočného kludu.

Presadíme komplexnú reformu mestskej polície s cieľom zmeniť spôsob výkonu jej povinností. Súbežne s reformou zabezpečíme navýšenie rozpočtu pre mestskú políciu tak, aby mohla plniť úlohy v prvej línii ochrany verejného poriadku a zdravia.

Vybudujeme nové stanice mestskej polície v zónach, kde dnes veľmi chýbajú, napríklad na Obchodnej ulici.

Posilníme odborné kapacity a praktické zručnosti mestskej polície tak, aby mohla účinne a profesionálne pôsobiť v záujme predchádzania konfliktov a zmierňovania napätia v súvislosti s ľuďmi zo znevýhodnených komunit v ohrozených lokalitách.

Podporíme zavedenie tzv. smart kamier v najrizikovejších oblastiach mesta. Rozšírime sieť bezpečnostných kamier a ich napojenie na centralizovaný pult ochrany mestskej polície.

Prijmeme kroky smerom k vytvoreniu jednotného komunálneho podniku, ktorý bude mať na starosť údržbu mesta, ako aj iné činnosti, za ktoré dnes mesto platí. Komunálny podnik môže mať podobu spoločného podniku mesta a jednotlivých mestských častí, alebo joint venture so súkromným partnerom.

Budeme pokračovať v odstraňovaní grafity prostredníctvom podpornej schémy na refundovanie časti nákladov správcov nehnuteľností pri odstraňovaní nelegálneho znečistenia budov.

Podporíme urýchlené riešenie rekonštrukcie kontajnerových stojísk zo strany správcovských spoločností, ktoré stoja na mestských pozemkoch a pri ktorých je potrebná súčinnosť mesta.

Rozšírime siete verejného osvetlenia do ulíc, ktoré ho doteraz nemajú, alebo sú nefunkčné. Do plánov budeme kontinuálne zahŕňať aj novovznikajúce štvrte. Vybudujeme vodovodné prípojky na uliciach, kde dnes chýbajú.

Vytvoríme príjemný verejný priestor pre chodcov (vytvoríme zelené pásy pri chodníkoch, osadíme 1000 kusov lavičiek)

Zavedieme do praxe schválený dotačný systém na opravu a rekonštrukciu pochôdznych terás v hlavnom meste.

Otvorený úrad

Inovácie, služby mesta, transparentnosť, participácia

Filozofiou nového vedenia mesta je moderný otvorený a pro-klientsky orientovaný úrad. Úrad, ktorý poskytuje na zodpovedajúcej úrovni služby svojim obyvateľom a ktorý dodržiava všetky transparentné postupy pri hospodárení, zamestnávaní aj pri prijímaní a vydávaní svojich rozhodnutí. Úrad, ktoré je schopný otvorene a priamo komunikovať s Bratislavčanmi a zároveň je schopný zapájať ich do rozhodovacích procesov. Svoje rozhodovanie úrad opiera o dáta, podporuje inovácie a inovatívne postupy, a to nielen priamo na úrade, ale aj prostredníctvom služieb, ktoré pre svojich občanov interne alebo externe zabezpečuje.

TRANSPARENTNOSŤ A EFEKTÍVNA SPRÁVA

Presadíme zásadné zmeny vo fungovaní úradu, ako aj vo výbere zamestnancov do mestských firiem a organizácií, zvýšime mieru zodpovedania sa jednotlivých manažérov za ich výsledky a ozdravíme rozhodovacie procesy v jednotlivých oblastiach.

Zavedieme do praxe princíp otvoreného úradu a zvýšime jeho zodpovedania sa za svoju činnosť obyvateľom. Organizačnú štruktúru Magistrátu urobíme zrozumiteľnejšou a v zmysle uvedeného princípu.

V rámci úradu magistrátu zavedieme nové pravidlá etického správania a vytvoríme podpornú schému pre ochranu oznamovateľov nekalej činnosti, ktorá zabezpečí ľahkú, anonymizovanú a bezpečnú možnosť nahlásenia nekalých praktík na pôde mesta. Upustíme od formálneho hlásenia sa k transparentnosti bez preukázateľných postupov.

Podporíme a uskutočníme transparentné obsadzovanie funkcií v mestských podnikoch a organizáciách. Deklarujeme ambíciu do predstavenstiev firiem prilákať špičkových odborníkov a odborníčky, ktorých výber bude zverený nezávislej komisii na základe jasných, odborných kritérií. **Podporíme zrušenie trojvrstvého riadenia firiem a jeho nahradenie predstavenstvom a dozornou radou.**

Nastavíme ciele fungovania mestských podnikov tak, aby prinášali Bratislavčanom kvalitné služby za dobrú cenu. Posilníme výkon akcionárskych práv zo strany mesta, spolu s monitoringom aktivít a výsledkov mestských podnikov.

Zrealizujeme hĺbkovú revíziu výdavkov mesta, ktorá bude obsahovať aj benchmarking výdavkov v jednotlivých oblastiach. Zároveň budeme pri intervenciách mesta dôsledne uplatňovať princíp hodnoty za peniaze.

Odbyrokratizujeme a zatraktívime participatívny rozpočet pre Bratislavčanov v spolupráci s mestskými časťami tak, aby dokázal naplno využiť svoj potenciál.

Doplníme mapový portál hlavného mesta o ďalšie položky (vrstvy), ktoré umožnia občanom prístup k informáciám, aktívne sa zapájať do procesov a sledovať, čo sa deje v ich okolí. Súbežne vytvoríme podmienky pre integráciu mapových vrstiev vytváraných mestskými časťami.

Upravíme webstránku hlavného mesta, aby bola užívateľsky priateľskejšia a obsahovala aj anglickú verziu s výdatnejším obsahom.

Budeme dôsledne uplatňovať pravidlá participácie verejnosti pri príprave strategických a koncepčných dokumentov rozvoja hlavného mesta a primerane aj na na územnoplánovacích procesoch hlavného mesta.

Nadviažeme spoluprácu medzi kľúčovými aktérmi z podnikateľského, akademického a neziskového sektora s cieľom podporiť výskumno-inovačné aktivity na pôde mesta, ich rozvoj v spolupráci s mestom a zvýšiť atraktivitu Bratislavy ako mesta otvoreného inováciám a podnikaniu. Inovatívne prístupy budeme implementovať aj pri riadení mesta a projektov najmä v prioritných oblastiach ako je mobilita, životné prostredie, sociálna oblasť či bezpečnosť. Mesto vytvorí riadiacu projektovú štruktúru, ktorá bude

merať dopady aktivít s ohľadom na potreby obyvateľov, finančné a časové ukazovatele.

Súčasťou našich aktivít je aj vytvorenie mestského laboratória, zefektívnenie digitálnych služieb a ich zlepšovanie na základe potrieb obyvateľov. Ako jeden z prvých krokov je vytvorenie jednotnej dátovej politiky mesta a mestských organizácií a podnikov, jej naviazanie na vládne dokumenty a následný rozvoj smerom dovnútra úradu, ako aj voči externému prostrediu.

Podporíme rozšírenie rozhodovania na základe dát, dôkazov a vedecko-výskumných poznatkov, ako aj experimentálnu tvorbu politík v rámci štruktúry mesta a mestských podnikov.

Presadíme fungovanie mestskej rady a komisií mestského zastupiteľstva v súlade so štandardmi transparentného spravovania, ktoré umožnia ich verejnú kontrolu a efektívnu participáciu verejnosti na ich rokovaníach.

Po dohode s poslancami a reprezentantami mestských častí pripravíme potrebné zmeny štatútu hlavného mesta, rokovacieho poriadku a ďalších súvisiacich dokumentov.

Podporíme fungovanie dotačných schém (napr. kultúra, šport, voľnočasové aktivity detí a mládeže) a schém pridelenia miest v sociálnych zariadeniach, či nájomných bytov, na základe efektívneho a transparentného procesu.

Presadíme zmenu spôsobu komunikácie mesta s Bratislavčanmi a Bratislavčankami, ako aj v rámci samotného úradu.

MAJETOK A FINANČIE

A. FINANČIE

Na štátnej úrovni budeme aktívne presadzovať zmenu spôsobu financovania hlavného mesta tak, aby štát finančne kompenzoval Bratislavu za služby, ktoré poskytuje celej štátnej správe a Slovensku ako takému.

V spolupráci so starostami mestských častí a poslancami mestského zastupiteľstva pripravíme spravodlivú zmenu prerozdelenia podielových daní, ktorá zabezpečí rovný prístup všetkých obyvateľov Bratislavy k verejným službám a statkom.

Výber dane z nehnuteľnosti, napriek vysokému tempu rezidenčnej aj administratívnej výstavby, nestúpa. **Výber miestnych daní preto podrobíme detailnej analýze efektivity výberu**, s cieľom identifikovať možné výpadky výberu a priestor pre spracovanie a spravodlivejšie nastavenie sadzieb dane z nehnuteľností.

S cieľom spomaliť tempo rastu bežných výdavkov magistrátu, ako aj jeho obchodných spoločností a podriadených organizácií, **preveríme najväčšie rozpočtové položky mesta revíziou výdavkov**. V prvom roku začneme s revíziou výdavkov Dopravného podniku Bratislava, keďže tvorí približne štvrtinu bežných výdavkov mesta.

B. NEHNUTEĽNÝ MAJETOK HLAVNÉHO MESTA

Naštartujeme proces vyčistenia vlastníckych a nájomných vzťahov medzi mestom a mestskými časťami, v rámci ktorého sa prehodnotia vlastnícke vzťahy tak, aby mesto aj mestské časti mohli efektívne poskytovať svojim obyvateľom jednotlivé služby, najmä:

Rozbehneme samotný proces **vysporiadania vlastníctva pozemkov**

Vytvoríme register “zverovacích protokolov” mestským časťam, aktualizujeme majetko-právne usporiadanie (pasportizáciu).

Zavedieme inventarizáciu prenájmov a inventarizáciu plôch, ktoré mesto musí spravovať (odvádzanie dažďovej vody, kosenie zelene, čistenie a pod.).

Redefinujeme a prehodnotíme štruktúru vlastníckych a nájomných vzťahov medzi mestom a inými verejnými subjektmi (vrátane napr. VÚC, štát, cirkev, atď.) najmä napr. pozemky pod súkromnými garážami, nevysporiadané vzťahy pri verejných budovách, zeleni, fontánach, detských ihriskách či parkoviskách.

Pripravíme hodnotiace pravidlá na posudzovanie upotrebitelnosti a efektivity správy nehnuteľného majetku mesta

Dokončíme kompletnú pasportizáciu nehnuteľného majetku mesta a **posúdime ho cez prijaté hodnotiace pravidlá**.

Dôsledne sa ujmeme efektívnej správy majetku mesta, ktorý využívajú právnické a fyzické osoby bez právneho dôvodu, vysporiadame pozemky pod budovami vo vlastníctve tretích osôb. Od užívateľov budeme žiadať nájom/náhradu, prípadne iniciovať odplatné zriadenie vecného bremena súdom.

Posúdime efektívnosť správy nehnuteľností hlavného mesta **zverených do správy mestským časťam** a v prípade ich dlhodobého nevyužívania na

účel, na ktorý boli zverené, **podnikneme príslušné kroky pre ich efektívne využívanie** v prospech verejnosti.

Zdravie a udržateľnosť

Životné prostredie, klimatické zmeny, šport

Prevziať iniciatívu v ochrane životného prostredia znamená chrániť zdravie a život obyvateľov mesta. Pri kvalite ovzdušia, ochrane zelene aj pitnej vody a tiež pri zachovaní a zveľadňovaní rekreačných funkcií mestských lesov. Musíme sa postarať, aby mestské lesy a parky plnili predovšetkým rekreačnú funkciu a musíme obmedziť hospodársku ťažbu dreva v nich, bez ohľadu na majiteľov alebo správcov lesov. Rovnako dôležité je zmeniť prístup k odpadom - od ich separácie až po likvidáciu tak, aby celý proces zodpovedal trvalej udržateľnosti a bol maximálne šetrný k životnému prostrediu. Pri úpravách verejného priestoru a pri projektovaní nových stavieb je potrebné dbať na zníženie dopadov klimatických zmien, na ktoré dnes Bratislava pripravená nie je. Bratislavčania trávajú voľný čas športom a pre udržanie a rozvíjanie tohto trendu potrebujeme otvoriť čo najviac areálov a plôch na rekreačný šport.

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Posilníme zber dát o stave životného prostredia. Uskutočníme komplexnú a plošnú pasportizáciu zelene, čo je základnou podmienkou systémovej starostlivosti o zeleň, na ktorú bude nadväzovať prijatie nových pravidiel starostlivosti o zeleň.

Budeme presadzovať aktívne kroky pre adaptáciu mesta na zmenu klímy. Revitalizácie parkov a verejných priestranstiev budeme realizovať s cieľom **rozšíriť plochy zelene ako priepustné plochy** a zvýšiť tak odolnosť mesta voči horúčavám, ako aj jeho vodozadržnú schopnosť.

Spracujeme opatrenia na zníženie znečistenia ovzdušia (najmä prachových častíc). Zlepšíme monitorovanie stavu ovzdušia, budeme realizovať opatrenia na posilnenie verejnej dopravy v meste a predchádzanie smogovým situáciám. Budeme vytvárať podmienky pre zakladanie nízkoemisných zón.

Pripravíme dokument starostlivosti o dreviny v meste.

Mesto predstaví program **Zeleň na každú ulicu**, ktorý prinesie v spolupráci s MIB-om koncepciu výsadby zelene so zapojením obyvateľov mesta a bude obsahovať mikrograntový systém na podporu komunít v danej téme.

Vysadíme 10 000 nových drevín a vytvoríme 3 nové mestské aleje, napr. na Panónskej a Brnianskej ulici. Zabezpečíme **kvalitnú údržbu a starostlivosť o zeleň** a pripravíme novú koncepciu jej výsadby, vrátane nárokov na kvalitu podložia a priestory pod povrchom. Súbežne skvalitníme starostlivosť o cestnú zeleň, ktorú vnímame ako nedostatočnú.

Pri rekonštrukcii budov vo vlastníctve mesta budeme presadzovať používanie inovatívnych prístupov pri znižovaní uhlíkovej stopy a riešení adaptácie na zmenu klímy s využitím, napríklad technickej vody, chladením prirodzenou cirkuláciou vzduchu, či tienením.

Aktualizujeme koncepciu energetickej efektívnosti a **uskutočníme audit energetickej náročnosti budov** vo vlastníctve hlavného mesta.

Pripravíme koncepciu bratislavských brehov, ktorá určí spôsob, akým sa budú brehy rozvíjať, ako aj zodpovednosť za starostlivosť a údržbu.

V záujme zabezpečenia zásobovania pitnou vodou budeme **presadzovať realizáciu monitoringu a modelovania podzemných vôd** v spolupráci s MŽP SR.

Poskytneme plnú súčinnosť hlavného mesta pri likvidácii ekologických záťaží na jeho území či dokonca na mestských pozemkoch. (napr. skládka vo Vrakuni a ďalšie ekologické záťaže).

Podporíme zavedenie detailnej zonácie územia bratislavského lesoparku, ktorá podporí citlivý rozvoj územia, rekreáciu, oddych a šport v tomto prírodnom prostredí, ako aj samotnú ochranu prírody. V navrhovanej zonácii budú jasne a konkrétne spracované riešenia pre jednotlivé zóny tak, aby boli pokryté potreby čo najširšej skupiny obyvateľov a bez rušivých vplyvov nadmernej a nešetrnej ťažby dreva.

Mesto cez otvorené výberové konanie presadí zmeny v riadení Mestských lesov Bratislava, aby došlo ku kvalitatívnej zmene pri hospodárení s mestskými lesmi.

Budeme rokovať s Lesmi SR, aby mestu zverili enklávy lesa a ostatné pozemky v ich majetku, ktoré sa nachádzajú na území Bratislavského lesoparku (napr. popri dolnej časti Cesty na Kamzík alebo pozemky na území Hornej Mlynskej doliny). Budeme aktívne rokovať s cieľom podporiť rekreáciu a ochranu prírody v lesoch v správe LESOV SR na území mesta Bratislavy (Lužné lesy, Devínska Kobyla a pod.).

Vrátíme funkciu mestských vinohradov územiu v majetku mesta na Strážach.

VZDELÁVANIE A ŠPORT

Budeme intenzívne pracovať na **získavaní zdrojov na rekonštrukcie** budov základných umeleckých škôl a centier voľného času, vrátane infraštruktúry a technologického vybavenia, napríklad **Dom hudby** v rámci ZUŠ Miloša Ruppeldta na Panenskej, CVČ na Štefánikovej, na Batkovej, a pod.

Predstavíme a spustíme **novú koncepciu rozvoja centier voľného času, ako aj správy základných umeleckých škôl.**

Budeme aktívne **podporovať výmenu skúseností a príkladov dobrej praxe medzi bratislavskými učiteľmi.**

Presadíme a spustíme **novú stratégiu podpory amatérskeho a rekreačného športu**, vrátane nových pravidiel na získanie priamej podpory od hlavného mesta na činnosť športových klub a združení

Spustíme nový systém podpory aktivít detí a mládeže vo voľnom čase, vrátane nových pravidiel.

Pripravíme novú **celomestskú mobilnú aplikáciu pre dostupnosť športovísk** pre amatérsky šport.

Podporíme projektovú prípravu budovania nových športovísk a športových areálov , multifunkčných viacúčelových športových hál, telocviční, plavární atď. na mestských pozemkoch.

Komunity a spravodlivosť

Súdržnosť, bývanie, sociálne služby, kultúra, bezpečnosť

Bratislava je otvorené a rôznorodé mesto a tento charakter mesta je potrebné zachovať. O to dôležitejšia je práca s komunitami a sociálne služby, ktoré rôznym sociálnym skupinám aj pri sťažených podmienkach umožnia viesť plnohodnotný život, v detstve, v produktívnom veku aj v starobe. Kvalita mechanizmov v sociálnej oblasti ovplyvňuje súdržnosť obyvateľov a indikuje celkovú spokojnosť so životom v meste. Preto vo zvýšenej miere musí zodpovedné mesto podporovať aj neštátnych poskytovateľov sociálnych služieb, subjekty poskytujúce voľnočasové aktivity a musí pomáhať komunitám pri aktivitách zameraných na zlepšenie svojho okolia. Či v otázke bezpečnosti, verejného poriadku, kultúry alebo rôznych susedských aktivít.

SOCIÁLNA OBLASŤ

Podporíme systémové a efektívne opatrenia založené na odbornom know-how a potrebách ohrozených komúní v Bratislave za účelom prevencie, zmiernenia rizík a ukončenia negatívnych javov v súvislosti s bezdomovectvom, drogami, sexbiznisom a násilím. Zameriame sa na inkluzívne a praktické riešenia mesta pre ľudí zo znevýhodnených skupín vo verejnom priestore.

V oblasti bezdomovectva sa zameriame na prevenciu, ukončenie a zmiernenie následkov tohto javu, vrátane zmierňovania konfliktov medzi majoritou a ľuďmi bez domova.

Chceme, aby Bratislava bola lídrom v sociálnej oblasti. Preto podporíme **inovatívne pilotné riešenia** v danej oblasti, podložené pozitívnou zahraničnou skúsenosťou.

V oblasti drogovej politiky a sexbiznisu podporíme efektívne opatrenia zamerané na bezpečnosť, prevenciu a znižovanie rizík súvisiacich s drogami a sexbiznisom založených na vedeckých zisteniach a zmapovaní potrieb ohrozených komúní v Bratislave. Vytvoríme stratégiu a akčný plán rozvoja sociálnych a iných pomáhajúcich služieb na riešenie problémov súvisiacich s drogami a sexbiznisom, vrátane podpory rozvoja terénnej sociálnej služby krízovej intervencie.

V oblasti starostlivosti o seniorov a ľudí so zdravotným postihnutím posilníme dostupnosť domácej opatrovateľskej služby pre osamelých a ľudí v núdzi, zabezpečíme súlad poskytovania služby v pôsobnosti mestských častí a hlavného mesta, ako aj zjednodušíme vybavovanie sociálnej služby dlhodobej starostlivosti. Podporíme transformáciu pobytových sociálnych služieb v bytových jednotkách (bývalé Domovy penziónov pre dôchodcov).

Zabezpečíme financovanie neverejných poskytovateľov sociálnych služieb v súlade s platnou legislatívou.

V oblasti starostlivosti o deti, mladých ľudí a rodiny podporíme aktívnu rolu mesta pri podpore a koordinácii systémových opatrení v oblasti prevencie sociálnopatologických javov a posilnenia a zvýšenia kvality sociálnych služieb a opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Podporíme zriadenie krízového strediska pre rodiny s deťmi v ohrození.

V oblasti ochrany ľudí ohrozených násilím podporíme **prijatie systémových opatrení na úrovni mesta** s cieľom prevencie násilia a

zvýšenia kvality a dostupnosti pomoci pre obeť násilia, vrátane lepšej koordinácie mesta a samosprávneho kraja ako aj ďalších aktérov.

V oblasti podpory a **pomoci pre cudzincov žijúcich na území mesta** bude mesto podporovať opatrenia smerujúce k ich plnohodnotnej integrácii a to najmä prostredníctvom podpory komunitnej práce, terénnej sociálnej práce a prostredníctvom podpory služieb napĺňajúcich potreby tejto skupiny obyvateľov. Mesto bude naďalej pokračovať v realizácii aktivít projektu konzorcia mimovládnych organizácií **KapaCITY – podpora integrácie cudzincov na lokálnej úrovni**.

BYTOVÁ POLITIKA

Naším cieľom je **zlepšenie dostupnosti bývania pre všetky skupiny obyvateľstva**, a posilnenie jeho environmentálnej, ekonomickej a sociálnej udržateľnosti. Budeme aktívnym mediátorom v rozvoji územia mesta, preto budeme presadzovať, aby bytovú výstavbu dopĺňal kvalitný verejný priestor.

Vykonáme audit mestských nájomných bytov, naštartujeme tvorbu nového bytového fondu s cieľom zvýšiť dostupnosť mestského nájomného bývania pre všetky kategórie obyvateľov mesta vrátane sociálne odkázaných a vylúčených skupín (rodiny a jednotlivci).

Spustíme pilotné projekty nájomných bytov s regulovaným nájomom v nových developerských projektoch.

Presadíme podporu pre riešenia smerujúce k **zväčšeniu fondu nájomných bytov vo vlastníctve hlavného mesta**.

Existujúce nevyužívané budovy vo vlastníctve mesta budeme rekonštruovať na nájomné byty, ďalšie byty získame kúpou s využitím štátnych dotácií, či vlastnou alebo v partnerstvách realizovanou výstavbou na mestských pozemkoch. Pri týchto projektoch budeme presadzovať dôslednú a včasnú komunikáciu s obyvateľmi.

Zapojíme sa do využitia systému úverov Štátneho fondu rozvoja bývania a dotácií na výstavbu nájomných bytov.

KULTÚRA

Kultúra je jedným zo základných pilierov udržateľného rozvoja a kvality života mesta. Preto chceme, aby bola Bratislava mestom, ktoré si váži a rozvíja svoj

kultúrny potenciál a v ktorom je kultúra súčasťou DNA mesta, dostupná všetkým obyvateľom. Tento pohľad si vyžaduje nové chápanie podpory na úrovni samosprávy, týkajúce sa rozvoja kultúry a nadväzujúceho kultúrneho a kreatívneho priemyslu.

Z uvedeného dôvodu vytvoríme na základe dát, informácií a analýz získaných v procese mapovania **Stratégiu rozvoja kultúry a kreatívneho priemyslu**, ktorá zadefinuje hlavné zámery a ciele mesta v tejto oblasti a pretaví ich do konkrétnych nástrojov kultúrnej politiky mesta. To sa týka aj zmeny existujúcich aktivít mesta v oblasti kultúry, nastavenia systému komunikácie a spolupráce.

Vytvoríme moderný a efektívny grantový systém na podporu kultúry a kreatívneho priemyslu, ktorý bude svojou štruktúrou a vyčlenenými zdrojmi reflektovať význam tejto oblasti pre rozvoj mesta a potreby sektora (v nadväznosti na grantový systém BSK). Zavedieme elektronickú registráciu a evidenciu projektov, čo umožní efektívnejšie spracovanie projektov a zjednodušenie procesov.

Z hľadiska kultúrnej infraštruktúry vnímame ako potrebné začať prípravu **cielených investícií do kultúrnej infraštruktúry mesta** s prioritou spustenia **projektu na vybudovanie mestskej koncertnej haly ako náhrady za PKO**.

Budeme pokračovať v hľadaní adekvátneho riešenia nedostatočných priestorových kapacít kultúrnych organizácii mesta (chýbajúcich depozitárov pre zbierkové predmety Galérie mesta Bratislavy a Múzea mesta Bratislavy, priestorov pre bezpečné uskladnenie dokumentov Archívu mesta Bratislavy).

Uskutočníme reformu aktivít a zamerania BKIS, s cieľom ju transformovať na servisnú organizáciu pri zabezpečovaní kultúrneho života mesta.

Vytvoríme koncepciu fungovania mestskej divadelnej scény a zabezpečíme zdroje pre jej rozvoj (DPOH).

Koncepčne pristúpime k **využitíu nevyužívaných nehnuteľností a chátrajúcich priestorov** v správe mesta pre oblasť kultúry a kreatívneho priemyslu prostredníctvom **nastavenia systému získavania zdrojov, spolupráce a spoločnej správy medzi aktérmi kultúry a kreatívneho priemyslu**.

Nastavíme funkčný a transparentný systém výberu, dlhodobej podpory a propagácie strategických kultúrnych podujatí Bratislavy, ktoré prinášajú benefity pre rozvoj turizmu, či posilňujú identitu Bratislavy ako interkultúrneho mesta 21. storočia.

Vytvoríme priaznivé podmienky pre kultúrne a komunitné aktivity občanov, ktoré pomáhajú vytvárať vzťah obyvateľov k mestu a prispievajú k rozvoju kvality života v meste, v podobe poskytnutia potrebného servisu, technického a materiálového zabezpečenia, či efektívnej komunikácie.

Budeme rozvíjať značku a identitu mesta Bratislavy prostredníctvom **nového konceptu moderného brandingu mesta a regiónu.**

